

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 28 Απριλίου 2013

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένους υπέρ της Ροδίων ελευθερίας 17 - 18

Ὅρατε δὲ κάκειν', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι πολλοὺς ὑμεῖς πολέμους πεπολεμήκατε καὶ πρὸς δημοκρατίας καὶ πρὸς ὀλιγαρχίας. καὶ τοῦτο μὲν ἴστε καὶ αὐτοί· ἀλλ' ὑπὲρ ὧν πρὸς ἑκατέρους ἔσθ' ὑμῖν ὁ πόλεμος, τοῦτ' ἴσως ὑμῶν οὐδεὶς λογίζεται. ὑπὲρ τίνων οὖν ἐστίν; πρὸς μὲν τοὺς δήμους ἢ περὶ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων, οὐ δυναθέντων δημοσίᾳ διαλύσασθαι ταῦτα, ἢ περὶ γῆς μέρους ἢ ὄρων ἢ φιλονικίας ἢ τῆς ἡγεμονίας· πρὸς δὲ τὰς ὀλιγαρχίας ὑπὲρ μὲν τούτων οὐδενός, ὑπὲρ δὲ τῆς πολιτείας καὶ τῆς ἐλευθερίας· ὥστ' ἔγωγ' οὐκ ἂν ὀκνήσαιμ' εἰπεῖν μᾶλλον ἡγεῖσθαι συμφέρειν δημοκρατουμένους τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας πολεμεῖν ὑμῖν ἢ ὀλιγαρχουμένους φίλους εἶναι. πρὸς μὲν γὰρ ἐλευθέρους ὄντας οὐ χαλεπῶς ἂν εἰρήνην ὑμᾶς ποιήσασθαι νομίζω, ὅποτε βουληθείητε, πρὸς δ' ὀλιγαρχουμένους οὐδὲ τὴν φιλίαν ἀσφαλῆ νομίζω· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ὀλίγοι πολλοῖς καὶ ζητοῦντες ἄρχειν τοῖς μετ' ἰσηγορίας ζῆν ἡρημένοι εὖνοι γένοιντ' ἄν.

Το διδαγμένο κείμενο αντλήθηκε από το TLG

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ

A. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιο σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «πρὸς μὲν τοὺς δήμους ... εὖνοι γένοιντ' ἄν».

Μονάδες 10

B. Να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις.

B1. «οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως ὀλίγοι πολλοῖς καὶ ζητοῦντες ἄρχειν τοῖς μετ' ἰσηγορίας ζῆν ἡρημένοι εὖνοι γένοιντ' ἄν». Ποιες διαφορές μεταξύ των ολιγαρχικών και των δημοκρατικών πολιτευμάτων παρουσιάζει στην παραπάνω φράση ο Δημοσθένης και ποια αντίληψη εκθέτει για τη φιλία;

Μονάδες 15

B2. Λαμβάνοντας υπόψη τη φράση: «συμφέρειν δημοκρατουμένους τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας πολεμῆν ὑμῖν ἢ ὀλιγαρχουμένους φίλους εἶναι» και το απόσπασμα που σας δίνεται παρακάτω από την παράγραφο 14, να παρουσιάσετε και να σχολιάσετε τη θέση του Δημοσθένη για τη δυνατότητα σύναψης ουσιαστικών συμμαχικών σχέσεων με ολιγαρχικά πολιτεύματα.

«Ὅμως κι αν αυτοδύναμα κατείχαν την εξουσία στην πόλη οι Ρόδιοι που την κατέχουν σήμερα, δε θα σας έδιναν τη συμβουλή να τους κάνετε συμάχους, έστω κι αν έδιναν την υπόσχεση ότι θα κάνουν για σας τα πάντα. Διότι βλέπω ότι αυτοί στην αρχή, για να καταλύσουν το δημοκρατικό πολίτευμα, προσεταιρίστηκαν κάποιους πολίτες και, όταν πέτυχαν το σκοπό τους, πάλι τους απομάκρυναν. Επομένως νομίζω ότι αυτοί που δε φάνηκαν πιστοί σε κανέναν ούτε και σε εσάς θα είναι σταθεροί σύμμαχοι».

Μονάδες 15

B3. Να αναφέρετε ονομαστικά τις έντεχνες αποδείξεις και να αναλύσετε το περιεχόμενο του όρου: **ήθη**.

Μονάδες 10

- B4** α. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου (να γράψετε μόνο μία) έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω τύποι: **ύποπτος, ασυνείδητος, διένεξη, νόμισμα, αυθαίρετος.**

Μονάδες 5

- β. Λαμβάνοντας υπόψη τις καταλήξεις που σας δίνονται να σχηματίσετε ένα παράγωγο (απλό ή σύνθετο) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

λογίζεται: -ός

όκνήσαιμι: -ός

ειπεῖν: -ός

ήγεισθαι: -ης

γένοιτο: -ός

Μονάδες 5

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφώντας, Απομνημονεύματα Β,6,35

Ταῦτα μὲν δὴ, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐξέσται μοι λέγειν περὶ σοῦ πρὸς οὓς ἂν βούλη φίλους ποιήσασθαι· ἐὰν δέ μοι ἔτι ἐξουσίαν δῶς λέγειν περὶ σοῦ ὅτι ἐπιμελής τε τῶν φίλων εἶ καὶ οὐδενὶ οὕτω χαίρεις ὡς φίλοις ἀγαθοῖς, καὶ ἐπὶ τε τοῖς καλοῖς ἔργοις τῶν φίλων ἀγάλλῃ οὐχ ἦττον ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων χαίρεις οὐδὲν ἦττον ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ, ὅπως τε ταῦτα γίγνηται τοῖς φίλοις οὐκ ἀποκάμνεις μηχανώμενος, καὶ ὅτι ἔγνωκας ἀνδρὸς ἀρετὴν εἶναι [τό] νικᾶν τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιοῦντα, τοὺς δ' ἐχθροὺς κακῶς, πάνυ ἂν οἶμαί σοι ἐπιτήδειον εἶναι με σύνθηρον τῶν ἀγαθῶν φίλων.

Το αδιδακτο κείμενο αντλήθηκε από το TLG

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

σύνθηρος: βοηθός στο κυνήγι, στην αναζήτηση.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2 α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- σου:** τη δοτική ενικού στο γ' πρόσωπο
έπιμελής: την κλητική ενικού του θηλυκού γένους
οὐδενί: τη γενική ενικού του θηλυκού γένους
ἦττον: το θετικό βαθμό
άνδρως: τη δοτική πληθυντικού
ἑαυτοῦ: την ίδια πτώση, το ίδιο γένος στον άλλο αριθμό
ἀρετήν: τη δοτική πληθυντικού
ἐπιτήδειον: τη δοτική του ενικού αριθμού
τοῖς καλοῖς: την αιτιατική πληθυντικού του ίδιου γένους στο συγκριτικό βαθμό
ποιούντα: τη γενική πληθυντικού του θηλυκού γένους

Μονάδες 5

- β. ἐξέσται:** το απαρέμφατο ενεστώτα
ποιήσασθαι: το β' ενικό προστακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
δώς: το γ' ενικό οριστικής του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή
μηχανώμενος: το β' ενικό οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
ἔγνωκας: τη μετοχή αορ. β' του αρσενικού γένους στη δοτική πληθυντικού.

Μονάδες 5

Γ3 α. Να κάνετε πλήρη συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

ταῦτα (το πρώτο), λέγειν (το πρώτο), ἐπί τοῖς ἔργοις, τοῖς φίλοις, μηχανώμενος, σύνθηρον.

Μονάδες 6

β. Να βρείτε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα: χαίρεις (το πρώτο), γίγνηται. Να τις γράψετε ολόκληρες και στη συνέχεια να τις χαρακτηρίσετε ως προς τη σχέση τους με τις άλλες, το είδος, το περιεχόμενο και τη συντακτική τους θέση.

Μονάδες 4